

LISTA ZA LJUDI IN PROSTOR BLED

Prešernova 8
4260 Bled

OBČINA BLED

Oddelek za okolje in prostor

Cesta svobode 13
4260 Bled

Bled, 3. 10. 2011

ZADEVA: Pripombe ob Javni razgrnitvi dopolnjenega osnutka Odloka o občinskem prostorskem načrtu (OPN) za Južno razbremenilno cesto (JRC) na Bledu

Spoštovani,

v zvezi z javno razgrnitvijo dopolnjenega osnutka OPN za JRC podajamo naslednje pripombe:

Glede na izjemno občutljivo in kakovostno območje kulturne krajine v ožjem zaledju Bleda še enkrat opozarjamo, da mora biti trasa v celoti in tudi v detajlih ter urbani mikroopremi (robniki, protihrupni nasipi in ograje...) maksimalno prilagojena izjemnosti tega prostora. Glede na analize in sintezo z multidisciplinarnim strokovnim konsenzom se sklicujemo na izsledke Arhitekturno urbanistične delavnice Bled 2008, na kateri so sodelovali priznani slovenski arhitekti in urbanisti.

Če hočemo proces urbanistične degradacije in pustošenja blejskega prostora z nekontrolirano razpršeno gradnjo in z večjimi, kampanjskimi in stihijskimi posegi, ki se že kaže tudi v zmanjšani kvaliteti turistične ponudbe in pešanju turističnega gospodarstva, zaustaviti in vzpostaviti pogoje za trajnostni razvoj kraja in kulturnega turizma, mora biti vsak nadaljnji gradbeni poseg tu, zato še posebej temeljito premišljen v skladu z najsodobnejšimi spoznanji arhitekturne stroke in najboljšo dediščino tradicionalne stavbarske modrosti.

Predlagamo, da se cesta spelje z veliko pozornostjo do naravnih in kulturnih posebnosti skozi izjemno krajino blejskega prostora (z urejenimi in prilagojenimi bankinami brez velikih nasipov in nepotrebnih zidov, brez prevelikega zvižanja cest v križiščih in kjer je le mogoče na ravni terena)

Betinski klanec

Južna razbremenilna cesta se na vzhodni strani začne v križišču na Betinskem klancu, ki je bil z novo vpadnico pred leti močno spremenjen in degradiran.

Glavni vstop na Bled, nekašen naravni portal je nekdanj predstavljal senčna soteska, skozi katero se je obiskovalec po cesti, ki se je vila ob potoku Rečica čez tri mostove povzpел na blejsko ravan. Z gozdom porasla soteska je bila lep vstop v pokrajino Blejskega kota. Na samem začetku je v malem merilu napovedovala večje posebnosti širšega prostora, bohinjsko Sotesko in gorjanski Vintgar. Z manjšimi posegi bi lahko razširili in prenovili staro cesto ter ohranili arhitekturni dostop na Bled, ki bi danes pomenil vzpodbuden začetek kulturnega turizma. Toda ne.

Zaradi nove vpadnice so prestavili pol hriba, popolnoma spremenili konfiguracijo terena in posekali gozd in presekali studence, tako da se potoka Rečice in naravnega prehoda skoraj ne čuti več. Pobočja soteske se še vedno niso zarasla, drevored ob cesti slabo uspeva, pločnik in kolesarska steza se zaletita v neobnovljeno staro cesto. Vstop na Bled je še vedno prostorsko degradiran. S posluhom za renaturacijo je treba obnoviti celoten prostor ob vpadnici.

Popraviti in odpraviti je treba tudi prometno kritično točko v križišču na Lisicah, kjer je bilo že veliko nesreč, ker manjka odstavni pas za levo zavijanje.

Veliko krožišče z JRC že zaradi oblike soteske, naklona terena in T križišča (samo tri ceste) ni dobra rešitev. Veliko spiralno krožišče z ločevanjem pasov je za ta teren še posebej neprimerno. Zato predlagamo krožišče manjšega radija, ki bi manj grobo poseglo v brežine, zahtevalo manjše deviacije in ne bi uničevalo južne vrtove sosednjih hiš. Preveriti bi bilo dobro tudi običajno križišče, ki se ga kasneje, če tako zahtevajo razmere uredi s semaforji.

Območje med Stražo in Dobro goro

Posebno skrb pa moramo posvetiti območju med Stražo in Dobro Goro, ki z »Zvatim Brdcem« sodi med ključne naravne prostore in eno najpomembnejših sprehajalnih zaledij blejskega turizma, posebej z oživljanjem zdraviliškega (Rikljičeve poti, spomenik in prostor na Straži) in vzpostavljanjem kulturnega turizma. Vendar ne samo to Straža, Dobra Gora in Otok, kakor meni arheolog in zgodovinar ddr. Andrej Pleterski, spadajo med tri ključne točke, sveta mesta stare prostorske predfevdalne ureditve. Hkrati pa je ravno pot iz Bodešč Med Stražo in Dobro goro skozi Megre mimo »Zvatga brdca« najstarejša romaska pot na Bled. Za kakršno koli žlahtno oživljanje blejskega kulturnega turizma je to ključno zaledje samega središča.

Zato predlagamo, da se z nižjo niveleto ceste, pokritim vkopom s strani Dindola in daljšim tunelom pod Megrami, ohrani čim večji prostor med obema hriboma, ne samo za nemoten prehod sprehajalnih poti, temveč zaradi celovitost izjemnega naravnega območja s tako bogatim kulturnim in zgodovinskim spominom. Predlog je smiselni, ker je iz vzdolžnih profilov razgrnjenega projekta razvidno, da se cesta od križišča s Selsko cesto dviga vse do tunela in potem strmo spušča proti Mlinskemu polju. S poglobitvijo in pokritim vkopom kmalu za

križiščem bi dosegli boljši tehnični potek vzdolžnih profilov (zmanjšali klance in izravnali grbino), hkrati pa ne bi obremenili Straže, Dobre Gore in Meger s hrupom in tudi mreža poti in prehodov med hriboma bi bili nemoteni.

Območje Mlinskega polja in vasi Mlino

Južna razbremenilna cesta prereže Mlinsko polje in najbolj prizadane vas Mlino in Zazer, ker po predvidenem načrtu poteka po spodnjem robu vasi in se nakaterim hišam približa le na nekaj metrov. V tem delu predlagana rešitev prereže in uniči kulturno krajino Mlinskega polja in poseže v samo vas Mlino, zato je vsekakor treba nekaj narediti.

Varianta prebivalcev Mlina

Kako pereča je situacija, priča dejstvo, da so se vaščani Mlina sami organizirali in predlagali svojo različico, ki je od vasi odmaknjena in poteka južno od Kozarce in Obročja. Predstavili so jo že večkrat, tudi na arhitekturno urbanistični delavnici. Že takrat smo predlagali, da je varianto treba proučiti, strokovno obdelati in ovrednotiti v primerjavi z istim odsekom obstoječe in popravljene obstoječe trase.

Predlagana varianta na Mlinskem polju ne zavije proti vasi temveč prečka polje v ravni črti in se spušča ob vznožju Kozarce mimo nove čistilne naprave in sortirnice ter okoli Obročja po trasi obstoječe makedamske ceste ob Savi Bohinjki ter se strmo dvigne do regionalne ceste za Bohinj. Prednosti te različice so, da neposredno ne obremenjuje vasi Mlino, da prometno poveže čistilno napravo in sortirnico, in slabosti, da je daljša, ker naredi ovinek okoli Obročja, ima tudi večjo višinsko razliko, težjo dostopnost do vasi Mlino in potegne za sabo spremembo lokacijskega načrta. Res je, da se cesta najprej spusti in potem spet hitro dvigne, vendar imamo podobno situacijo tudi na drugi strani, saj se pri tem dotakne Save Bohinjke, podobno kot cesta iz Lesc do Save Dolinke.

Če bi bila izbrana ta varianta, predlagamo da se čez Mlinsko polje tudi ta spelje v pokritem vkopu. Križišče pri čistilni napravi po prenovi poljske poti med Kozarco in Obročem lahko napaja tudi vas Mlino. Drugo križišče bi bilo po tej varianti nižje ležeče križišče z regionalno cesto Bled - Bohinj.

Obstoječa trasa z delnimi popravki

Ker je lokacijski načrt potrjen in sredstva rezervirana se najhitreje in z najmanj tveganj brez bistvenega sprememb lokacijskega načrta, da na ključnih mestih popraviti obstoječo traso s spremembo nivelete, pokritim vkopom, preureditvijo križišč in morda tudi minimalnimi izravnnavami trase znotaj koridorja. Obe

predlagani varianti je treba strokovno obdelati in ovrednotiti, ter na podlagi strokovno ovrednotenih dejstev sprejeti odločitev.

Predlagamo, da se cesta iz tunela preko Mlinskega polja spelje v pokritem vkopu mimo prvih hiš do križišča s poljsko potjo (velik del tega odseka na predstavljenem projektu je že sedaj v odprtem vkopu), kjer se z desnim zavijanjem iz smeri Radovljica lahko prvič odcepi za vas Mlino. Obstoječo cesto bi bilo treba rahlo razširiti. Razbremenilna cesta se preko viadukta čez Jezernico rahlo usloči in s tem na obeh straneh bolj približa hišam. Zato predlagamo, da se cesto čez most spelje naravnost ne po sredi, temveč po južni strani terase Zazerskega polja (ohranjena polja). Križišče s cesto v Zazer, ki kot srednje lahko prevzame vlogo glavnega križišča za vas Mlino, bo zaradi nižje nivelete mogoče urediti brez velikega serpentinskega zvijanja priključnih cest. Tudi križišče s staro regionalno pod Pristavo bi bilo zaradi nekaj metrov nižje nivelete ceste mogoče urediti na bolj sonaraven način (brez zvijanja priključnih cest zgolj zaradi pravokotnega priključka).

Prednosti te variantne rešitve so, da ni treba spreminjati sprejetega lokacijskega načrta, da prometno bolje poveže vas Mlino, slabosti pa, da kljub odmiku in izboljšavam še vedno prereže Zazersko polje in s hrupom in drugimi vplivi prometa še vedno močno vpliva na vas.

Predlagamo, da se Občina skupaj z izdelovalci OPN aktivno posveti problemu tega odseka in s strokovno pomočjo v povezavi z Ministrstvom za promet in Ministrstvom za okolje in prostor v čim krajšem času pride do optimalne rešitve.

Problem invazivnih rastlin

Glede na vedno večje probleme tujerodnih invazivnih rastlin na gradbiščih (zadnji primer tribune v Zaki), je treba veliko pozornost nameniti tudi temu problemu. Podpiramo predlog Društva za varstvo okolja:

»V fazi gradnje južne razbremenilne ceste je treba izvajati ukrepe za preprečevanje naselitve invazivnih vrst rastlin zaradi prevažanja zemljine iz delov trase, na katerih rastejo invazivne tujerodne rastline. Pred gradnjo je treba strokovno pregledati celotno traso JRC in določiti mesta, kjer so rastišča. Gradnja na teh mestih se lahko opravlja, ko rastline ne cvetijo, oziroma jih je treba pravočasno odstraniti, da ne bi cvetele. Pred gradnjo se zemlja z ostanki rastlin odstrani in uporabi na istem mestu, če je zemlje več, jo je treba pred nadaljno uporabo termično obdelati. Rastline in ostanke se odpelje na za to primerno deponijo oziroma uniči.«

To problematiko je treba urediti sistematično in sistemsko, tudi s sprejetjem primernih občinskih aktov.

Pripravili:
Janko Rožič,
arhitekt in urbanist

LISTA ZA LJUDI IN PROSTOR BLEDE
mag. Slavko Ažman
Ljuba Kapus
Miha Žvan